

Sant Joan de l'Erm

Pels extensos boscos de l'antic vescomtat de Castellbò

Inici: Refugi de la Basseta o Montenaartró

Fitxa PNAP

1

Què hi trobareu

Grans boscos de coníferes dominen el paratge de l'antic santuari de Sant Joan de l'Erm Vell, avui dia en runes, tal com si fóssim a la taigà. Indret habitat per nombroses espècies de fauna forestal, com el gall fer, és també el lloc idoni per a la realització de múltiples activitats a la natura. Els refugis de la Basseta i l'Abadia de Montenaartró son el punt de partida d'itineraris a peu, en BTT, marxa nòrdica i excursions a cavall a l'estiu. I a l'hivern, les pistes de la pionera estació d'esquí nòrdic de Sant Joan de l'Erm fan les delícies dels amants d'aquest esport.

Sant Joan de l'Erm es situa al capdamunt de la bonica Vall de Castellbò amb un extens patrimoni per descobrir, del qual Castellbò n'és el màxim exponent, amb la col·legiata, el pont medieval, les restes del castell i els colomars, i tot el seu passat lligat als càtars i al vescomtat de Castellbò.

Com arribar

P i i

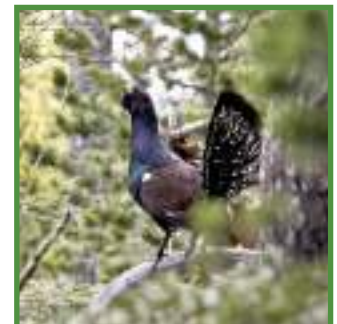
Refugi de la Basseta.

Mirador de Sant Joan de l'Erm vell

Sant Joan de l'Erm nou

Gall fer (fotografia: Toni Batet)

A tenir en compte

- L'acampada lliure no està permesa. Només es pot pernoctar entre les 20h i les 8h, i fora d'aquest horari no pot quedar cap tenda muntada. A Sant Joan de l'Erm hi trobareu una zona d'acampada controlada; pregunteu al personal del Refugi de la Basseta.

Els atractius principals

- **Sant Joan de l'Erm vell** acull les ruïnes del que va ser una hostatgeria i santuari, a peu del camí medieval que unia l'Alt Urgell amb el Pallars Sobirà i envoltades de magnífics boscos de coníferes. Antigament, tenia gran importància espiritual i s'hi realitzaven força aplecs.
- **La vall de Castellbò**, amb una forta personalitat històrica i geogràfica, està constituïda per petits pobles de muntanya, amb el nucli de Castellbò, declarat poble amb encant, com a referent.
- **Els boscos de Sant Joan, Montenartró i Pallerols**, constitueixen una extensa massa forestal que serveix de refugi a espècies emblemàtiques de fauna subalpina com el gall fer i el mussol pirinenc, així com a diferents espècies de picots. A més de la interessant fauna i flora que alberga, aquestes forests són riques en bolets bona part de l'any.
- **Sant Joan de l'Erm Nou**, església d'estil modernista envoltada de peus de pi roig de grançada.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc.
<http://parcsnaturals.gencat.cat/ca/alt-pirineu/visiteu-nos/divulgacio-interpretacio-patrimoni/>

Taxis

(Alt Urgell) Casa Ferrer. Telèfon de contacte: 649 82 42 10. (Pallars Sobirà) Taxis de la zona sud del Parc. Tel. 646 18 43 87

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de la Vall de Santa Magdalena, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos-el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

F Volta curta de Sant Joan Erm Vell

Inici/final : Refugi de la Basseta
Durada : 2h 35'
Desnivell : 320 m
Recorregut : 9 Km

K Volta llarga de Sant Joan Erm Vell

Inici/final : Refugi de la Basseta
Durada : 3h
Desnivell : 440 m
Recorregut : 9,6 Km

5a etapa del Camí de l'Últim Càtar

Inici : Refugi de la Basseta /
Final : Castellbò
Durada : 5h

En BTT

S Santa Magdalena

Inici/final : Refugi de la Basseta
Durada : 3h 45'
Desnivell : 445 m
Recorregut : 37,8 Km

En vehicle

Apropar-se en vehicle 4x4 fins a l'àrea d'esbarjo i antiga casa forestal de Pallerols, i des d'allà realitzar un petit itinerari a peu per conèixer la bonica vall de sant Miquel.

Fent Esquí Nòrdic

A l'hivern, teniu la possibilitat de realitzar diferents itineraris practicant l'esquí nòrdic, aprofitant les pistes marcades de l'estació de Sant Joan de l'Erm.

Amb Raquetes de Neu

Existeixen diferents opcions amb itineraris marcats per a la pràctica de raquetes de neu.

Visita Recomanada

Visiteu Sant Joan de l'Erm vell (restes santuari i plafons amb fotografies anteriors al seu enrunament, mirador panoràmic i senyalització interpretativa) realitzant un dels dos primers itineraris a peu senyalitzats o bé amb vehicle 4x4 per una pista de 5 Km.

Equipaments

• **Senyalització interpretativa i mirador panoràmic**, amb possibilitat de segellar el passaport d'Explora el Parc, a Sant Joan de l'Erm Vell.

• **Refugi de la Basseta**. Refugi guardat tot l'any. Seu de l'estació d'esquí nòrdic. També hi trobareu una àrea d'acampada controlada. Més informació a www.santjoandelerm.com

• **Àrea d'esbarjo annexa al refugi de la Basseta** amb barbacoes habilitades amb mataguspies.

• **Refugi l'Abadia de Montenartró**. Refugi guardat tot l'any, amb servei de guies acreditats, lloguer de raquetes i taxi. Més informació a refugimontenartró.blogspot.com.

• **Àrea d'esbarjo del bosc de Pallerols**. Equipada amb diverses taules de picnic i un aixopluc.

Allotjaments

Guia

DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

La vall de Santa Magdalena

Un mosaic de boscos, bordes i extenses pastures

Inici: *Ars, Civís o Os de Civís i Farrera*

Fitxa PNAP

2

Què hi trobareu

La vall de Santa Magdalena és una gran vall pràcticament deshabitada, dominada per extensos boscos de pins i avets, amb alguns racons amb arbres centenaris. Ens sorprèn un paisatge únic modelat per l'activitat ramadera, amb extenses pastures i rellevants nuclis de bordes com les de Conflent, Bedet, Tressó o Civís. Tots aquests nuclis de bordes, pastures i prats de dall, expliquen segles de vida basats en l'economia agroramadera de muntanya.

Accessible des del Pallars Sobirà i l'Alt Urgell, els petits pobles que fan de punt d'entrada a la vall de Santa Magdalena mostren un impressionant patrimoni històric què, acompanyat d'un entorn natural excepcional, fan les delícies de tot aquell que els visita.

Com arribar

P i i

Refugi del Ras de Conques

Mirador de Conflent

Ermita de Santa Magdalena

linerari de Civís al Coll d'Ares

A tenir en compte

- Respecteu la senyalització, i circuleu, a un màxim de 30 km/h, només per les pistes forestals no regulades. Recordeu que cal vehicle tot-terreny, i si no en disposeu, existeix la possibilitat de contractar un servei de taxi.
- Si voleu recórrer la vall amb vehicle 4x4, aprofiteu el temps de bonança. A l'hivern, les pistes poden estar poc practicables. En tot cas, es recomana informar-se abans sobre el seu estat.

Els atractius principals

- **Masses forestals:** les pinedes de pi negre, pi roig i avetoses com les que trobem a la vall de Santa Magdalena, són un dels ambients forestals més extensos del Parc Natural, i l'indret on moltes espècies animals han fet el seu principal refugi.
- **Bordes i zones ramaderes:** en veure el paisatge de l'entorn de Civís, amb els seus prats de dall i bordes, entendrem com l'activitat humana ha modelat i donat una forta personalitat a aquest bell indret. Altres exemples destacables de zones ramaderes, són les bordes de Conflent, les de Jussà, Bedet o Tressó, i també el Ras de Conques amb extenses pastures que fan d'aquest lloc un paratge natural únic.
- **Els bedollars de bedoll pubescent de Bedet i els boscos de moixera de guilla de l'obaga d'Os de Civís** són boscos únics i escassos a Catalunya, i a la tardor s'engalanan amb colors molt vistosos.
- **La proximitat d'aquest territori amb la frontera andorrana,** va fer que Franco manés la seva fortificació per evitar la possibilitat d'una invasió aliada, o per part dels maquis. Ho podeu comprovar si visiteu els búnquers de la Collada de Conflent i el Coll d'Ares.
- **Petits nuclis habitats:** a més de gaudir de l'arquitectura típica de muntanya (embigats, portes i balconades de fusta, llosats de pissarra i murs de pedra,) la visita als petits nuclis d'Ars, Civís i Os de Civís des de l'Alt Urgell, i Burg i Farrera des del Pallars Sobirà, no us deixaran indiferents per l'entorn natural on s'ubiquen. A més, són punt de partida de diferents itineraris senyalitzats.
- **Nombroses llegendes** s'associen a la petita ermita de Santa Magdalena de la Ribalera. És el símbol de la vall, i visita obligada per la seva singular bellesa.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc.
<http://parcsnaturals.gencat.cat/ca/alt-pirineu/visiteu-nos/divulgacio-interpretacio-patrimoni/>

Taxis

Si accediu des del Pallars Sobirà consulteu al 609 357 926. I si hi accediu per l'Alt Urgell, consulteu al 973 369 149.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de la Vall de Santa Magdalena, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos-el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

H Itinerari d'Ars al Ras de Conques

Inici/final : Ars
Durada : 3 h
Desnivell : 480 m
Recorregut : 8 Km

I Itinerari de Civís al Coll d'Ares

Inici/final : Civís
Durada : 1h 55'
Desnivell : 380 m
Recorregut : 4,6 Km

J Itinerari del riu de Salòria

Inici/final : Os de Civís
Durada : 2 h 10'
Desnivell : 315 m
Recorregut : 5,7 Km

B Itinerari de Santa Magdalena

Inici/final : Ermita de Santa Magdalena
Durada : 1h 5'
Desnivell : 120 m
Recorregut : 3,9 Km

En BTT

T Itinerari de Setúria

Inici/final : Os de Civís
Desnivell : 355 m
Recorregut : 9,8 Km

En vehicle 4x4

La Vall de Santa Magdalena és una vall accessible a peu, BTT, o amb vehicle 4x4 per les múltiples pistes que la recorren. En qualsevol cas, una vegada ens haguem assegurat de l'estat de les pistes, és molt recomanable apropar-se fins a la bella ermita de Santa Magdalena, punt neuràlgic i símbol de la vall.

Equipaments

- **Miradors del Coll d'Ares,** amb dos miradors panoràmics (est i oest) i un búnquer de la Línia Pirineus.
- **Miradors del Collada de Conflent,** amb dos miradors panoràmics (est i oest) i dos búnquers de la Línia Pirineus.
- **Refugi del Ras de Conques,** guardat excepte a l'hivern que està tancat. Inclou taules de picnic. Més informació: www.facebook.com/refugiras.deconques.
- **Mirador del Coll de So,** amb dos plafons panoràmics i un banc.
- **Àrea d'esbarjo de les Bordes de Conflent,** i ermita de la Mare de Déu de la Pietat, amb dues taules de picnic i una font.

A més a més...

- Accedint amb vehicle 4x4 al Coll de Conflent podeu realitzar des d'aquí en unes 3 hores l'ascensió al cim més alt de l'Alt Urgell, el Salòria, amb un desnivell de 615 m des del coll i un recorregut total de 3,6 Km.
- El diumenge de Pentecostés es fa un aplec a l'ermita de Santa Magdalena on es troben gent de Farrera, Tírvia, de les Valls de Valira i de Montferrer i Castellbò
- A Farrera hi trobareu el Centre d'Art i Natura amb una agenda d'esdeveniments, cursos i seminaris molt completa; consulteu-la a www.farreracan.cat.
- I a la Solana de la Coma de Burg (Burg) hi trobareu un espai gastronòmic i cultural. Consulteu la seva agenda a www.lasolana.cat

Allotjaments

Guia

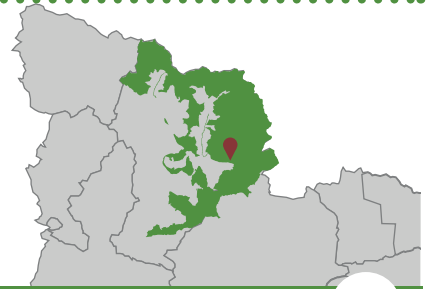
DESENVOLUPAMENT
I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

El bosc de Virós

Un bosc farcit d'històries de ferro, fusta i carbó

Inici: Bordes de Virós o Refugi Gall Fer

Fitxa PNAP

3

Fageda del bosc de Virós

Què hi trobareu

Prats de dall, clarianes, boscos de pi roig i pi negre, avetoses, fagedes, antigues carboneres, cagaferro i meners... l'essència del bosc de Virós.

El bosc de Virós és un extens espai forestal amb molts usos diferents, gestionat des de la sostenibilitat. Un exemple de planificació on conviuen l'aprofitament de la fusta, el ramat, el turisme, la recol·lecció de bolets i la conservació del gall fer entre altres. Un passeig pels seus camins us permetrà descobrir la seva llarga història, des de l'època romana fins a la modernitat, molt vinculada a l'explotació del mineral de ferro i del carbó vegetal, la matèria prima de les tres fargues que hi havia a la Vall Ferrera que produïen el millor ferro dels Pirineus Catalans.

La diversitat d'usos va de la mà de la gran diversitat d'espècies d'arbres que el conformen; boscos de faig (gairebé els únics del Pallars Sobirà), de pi roig, de pi negre, d'avets i bosquets de roures, d'avellaners, de trèmols i de bedolls, componen aquests mosaic forestal que permet gaudir-lo durant les quatre estacions de l'any i que li aporta una riquesa excepcional.

Descobriu els seus valors naturals i culturals tot passejant per algun dels seus itineraris. Descobriu els boscos de ferro!

Com arribar

P i i

Bordes de Virós

Espai Museístic del Ferro

Refugi Gall Fer

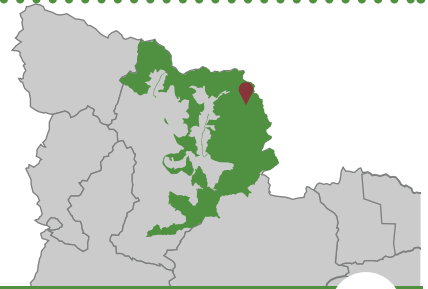

Ermita romànica de Sant Lliser

Capçalera de la Vall Ferrera

Paisatges abruptes, estanys, flora, fauna i ramaderia d'alta muntanya us esperen al cor del Parc Natural de l'Alt Pirineu i als peus del sostre de Catalunya

Inici: Aparcament de la Molinassa

Fitxa PNAP

4

Senderista seguint el GR-11 en direcció a l'estany de Baiau

Què hi trobareu

El Pla de Boet és un indret de visita obligada si voleu assaborir l'essència del Parc. Un paisatge únic de pastures i aigües serpentejants envoltades d'elevades muntanyes, cascades d'aigua i boscos centenaris.

La Pica d'Estats (3.143 m), sostre de Catalunya i lloc de pelegrinatge de molts excursionistes, és sens dubte és l'element més emblemàtic i simbòlic del Parc Natural de l'Alt Pirineu. Al seu voltant trobareu la resta de pics que superen els 3.000 metres del Parc: Sotllo, Pic Verdaguer, Punta Gabarró i Rodó de Canalbona.

L'aigua, un altre element viu del Parc, hi brolla arreu durant els mesos de bonança, alimentant estanys amagats i patamolls, prats d'espectacular florida i boscos enigmàtics.

Des del Port de Boet, reviu el comerç que tradicionalment, mantenien els veïns de la Vall Ferrera i l'Ariège. I l'excursió fins als estanys de Baiau, us delectarà amb la visió de l'impressionant circ glacial de Baiau.

Com arribar

P i i

Mirador de Boet

Creu a la Pica d'Estats

Refugi de Vallferrera

Serradora d'Àreu

A tenir en compte

- L'estiu i la tardor són les èpoques més favorables per la visita a la zona, doncs durant la primavera i l'hivern, la neu acostuma a limitar l'accés a les pistes forestals.
- Respecteu la senyalització, i circuleu només per les pistes forestals no regulades. Recordeu que cal vehicle tot-terreny, i si no en disposeu, existeix la possibilitat de contractar un servei de taxi.
- L'acampada lliure no està permesa. Només es pot pernoctar entre les 20h i les 8h, i fora d'aquest horari no pot quedar cap tenda muntada.
- Cal responsabilitzar-se de les pròpies deixalles i deixar l'entorn en perfecte estat.

Els atractius principals

- **La Pica d'Estats**, la muntanya més alta de Catalunya i meca del pireneisme. Assolir el seu cim i fotografiar-se al costat de la gran creu, és un dels reptes més importants dels nombrosos excursionistes que visiten el Parc. La resta de visitants, la podeu contemplar i gaudir d'aprop des d'un mirador panoràmic accessible fàcilment des de l'aparcament d'Aixeus.
- **La geomorfologia glacial**. Durant els darrers milers d'anys el gel i la neu van modelar aquestes valls fins al relleu actual, formant importants circs glacials com el de Baiu i Aixeus, i profunds estanys d'alta muntanya com els de Baborte, Sotllo, Areste, Baiu i Aixeus.
- **La gran biodiversitat d'ambients** que omple aquesta zona, amb la flora i fauna típica de l'alta muntanya pirinenca.
- **El Pla de Boet** és un espai d'elevat valor paisatgístic, amb fonts, cascades i aigües serpentejants que alimenten productives pastures. Un petit itinerari circular us permetrà descobrir-lo!
- **L'aigua**, que circula en abundància per la vall, ja sigui en forma de rius cabalosos, com el Noguera de Vall Ferrera, barrancs salvatges, com el de Baborte i Sotllo, o aigües somes com als patamolls del Pla de Boet, Arcalís o lo Mercat.
- **Les avetoses** que ressegueixen la Noguera de la Vall Ferrera i l'entorn del Pla de la Selva, amb un avet monumental i llar del darrer ós autòcton de Catalunya, tampoc us defraudaran.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu a l'apartat de divulgació i interpretació del web del Parc.

Taxis

- Taxistes de la zona Nord del Parc: 609 35 79 26.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de Vall Ferrera trobareu tota la informació sobre els allotjaments i els establiments de la zona. Podeu descarregar-vos el seleccionant el següent codi QR,

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

D Mirador de la Pica d'Estats

Inici/final : Aparcament d'Aixeus
Durada : 50'
Desnivell : 135 m
Recorregut: 2,5 km

E Pla de Boet

Inici/final : Aparcament de la Molinassa
Durada : 1h 20'
Desnivell : 210 m
Recorregut: 3,9 km

I Estany d'Aixeus

Inici/final : Aparcament d'Aixeus
Durada : 2h
Desnivell : 415 m
Recorregut: 3,1 km

N Ascensió a la Pica d'Estats

Inici/final : Aparcament de la Molinassa
Durada : 8h 15'
Desnivell : 1490 m
Recorregut: 18,6 km

O Estanys de Baiu

Inici/final : Aparcament de la Molinassa
Durada : 4h
Desnivell : 680 m
Recorregut: 12,9 km

En vehicle

L'accés des de la Força d'Àreu fins a l'aparcament de la Molinassa és una pista forestal d'uns 10 km aptes sols per vehicles tot terreny o alts. Al llarg del recorregut hi ha indrets com el pla de la Farga, el pla i l'avet monumental de la Selva o la font del Ferro, que bé mereixen d'una parada per visitar-los.

Des del Pla de la Selva podeu accedir a l'aparcament d'Aixeus, per 4 km de pista forestal sols apte per vehicles tot terreny.

Si disposeu d'una mica més de temps, podeu acostar-vos a la vall de Tor, accedint al poble per pista pavimentada. Des de Tor, podeu arribar fins el Port de Cabús (frontera amb Andorra), o fer la volta circular fins al Pla i el Roc de Llumeneres per pista forestal sols aptes per vehicles tot terreny.

Equipaments

Mirador del Pla de Boet – A l'entrada del Pla podreu trobar aquest mirador de pedra amb un banc de fusta, on contemplar i interpretar plàcidament l'espectacular paisatge que us envolta. Hi podeu segellar el vostre passaport d'Explora el Parc www.exploraelparc.cat

Mirador de la Pica d'Estats – Accessible a peu, des d'aquest mirador podreu conèixer la història de l'ascensió i valors naturals del massís de la Pica d'Estats i conèixer els noms de les muntanyes que envolten aquest cim. També hi podeu segellar el vostre passaport.

Àrea d'esbarjo al Pla de Boet - Equipada amb dues taules de pic-nic

Àrea d'esbarjo al Pla de la Selva - Equipada amb dues taules de pic-nic i un aixopluc

Refugi guardat Valferrera – Amb servei de menjars i 60 places per dormir, base d'operacions clau per realitzar l'ascensió a la Pica d'Estats o com a final d'etapa del GR-11 i el Camí de l'Últim Càtar. www.feec.cat

Refugi lliure de Baiu o Josep M^o Montfort – Refugi metàl·lic situat al capdamunt d'un promontori de roca al costat dels estanys de Baiu. 9 places. www.feec.cat

Refugi lliure de Baborte o Cinquantenari – Refugi metàl·lic situat per sobre de l'estany de Baborte, i als peus del cim del mateix nom. 7 places. www.uec.cat

Allotjaments

Guia

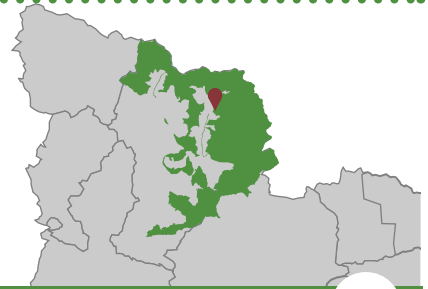
DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

Vall de Lladorre

La vall amb més estanys de tot el Parc i refugi de l'ós bru

Inici: Lladorre i presa de Montalto

Fitxa PNAP

5

Estanys de Naorte

Què hi trobareu

La vall de Lladorre és el reservori d'aigua més important del Parc. Estanys, cascades, molleres, rius i rierols davallen des de cims escarpats, i nodreixen boscos imponents que donen refugi al rei del bosc, l'ós bru, i pastures que alimenten la cabana ramadera a l'estiu. Paral·lelament, l'aigua també circula subterràniament per una xarxa de 75 km de túnels, que formen part d'un dels complexos hidroelèctrics més espectaculars dels Pirineus.

La bellesa embriagadora del Pla de Boavi us captivarà. Esplendorós a qualsevol època de l'any; hi podeu accedir amb raquetes de neu a l'hivern, o gaudir d'un espectacle cromàtic hipnòtic a la tardor.

Enfilats al final de carreteres serpentejants, farcides de boniques panoràmiques, trobareu pobles amb encant, com Boldís Jussà i Boldís Sobirà.

Com arribar

P i i

Pla de Boavi

Estany de Romedo de Dalt

Mare de Seu de la Serra

Estany i refugi de Certascan

A tenir en compte

- La vall de Lladorre rep molt neu durant l'hivern, consulteu l'estat de les pistes i el perill d'allaus quan prepareu la visita.
- Existeix la possibilitat de contractar un servei de guiatge professional de pesca de truita autòctona amb mosca. Més informació a www.marcfly.com

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

Els atractius principals

- **Una munió d'estanys d'origen glacial**, com Closell, Naorte, Canedo, Broate, Guiló, Romedos o Certascan, el més gran del vessant sud dels Pirineus, omplen la capçalera de la vall. L'accessibilitat a cadascun és diversa, ja sigui a peu o en 4x4. Sigueu previsors i prepareu bé la vostra aproximació.
- **El Pla de Boavi** és un indret de visita obligada. L'amable orografia envoltada d'escarpades muntanyes permet gaudir-ne a qualsevol època de l'any.
- **Camins de memòria:** iniciatives com Muntanyes de Llibertat i Perseguits i Salvats, donen a conèixer les rutes i moviments migratoris lligats als conflictes bèl·lics del segle XX.
- L'important paper de l'aigua com a recurs natural i energètic, es fa evident fent una visita guiada al Centre d'Interpretació de l'aigua i al **Complex Hidroelèctric de Tavascan**.
- **Pobles amb encant** com Boldís Jussà o Sobirà, o Lladorre, on descobrir les particularitats de l'arquitectura de muntanya.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc. O bé, l'apartat divulgació i interpretació del visiteu-nos al web www.parcsnaturals.gencat.cat/ca/alt-pirineu

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Nord del Parc al 609 35 79 26.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de la Vall de Cardós, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos-el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

A peu

E Pla de Boavi

Inici/final : Presa de Montalto
Durada : 1h 15'
Desnivell : 100 m
Recorregut: 5,1 km

O Estanys de Romedo i Guiló

Inici/final : Presa de Montalto
Durada : 7h
Desnivell : 1.195 m
Recorregut: 18 km

L Estany de Certascan

Inici/final : Presa de Montalto
Durada : 4h 50'
Desnivell : 845 m
Recorregut: 12,5 km

K Alt Cardós

Inici/final : Tavascan
Durada : 5h 35'
Desnivell : 820 m
Recorregut: 15,5 km

En vehicle

Aquesta zona de l'Alt Cardós, comprèn una xarxa de pistes forestals que donen accés a zones elevades. Concretament les que donen accés als estanys de Certascan i Romedos, són de titularitat privada i amb regulació d'ús pròpia. Consulteu les opcions d'excursió en vehicle tot terreny en aquesta zona concreta amb l'empresa Esports Lladorre Certascan Boavi SL al 697 25 59 85. www.lladorre.com

En BTT

Q Tavascan-Romedo

Inici/final : Tavascan
Desnivell : 900 m
Recorregut: 33,6 km

Equipaments

- **Mirador del Roc Bataller**, mirador en construcció accessible des del camí GR-11 que surt de Boldís Sobirà en direcció Àreu, des d'on s'observa una gran panoràmica de la part alta de la Vall de Cardós.
- **Refugi guardat de Certascan**. Al costat l'estany de Certascan i amb servei de menjar i dormir. 40 places. www.feec.cat
- **Refugi lliure de Broate**. A l'esquerra del riu Broate, damunt d'un esperó. 18 places. www.feec.cat
- **Cabana de Sellente**. Antiga cabana de pastor rehabilitada com a petit refugi lliure, a mig camí entre el Pla de Boavi i l'estany de Canedo. 6 places. Propietat de l'Ajuntament de Vall Cardós.

A més a més...

- **Centre d'Interpretació de l'Aigua de Tavascan**. L'aigua com a patrimoni natural del Parc Natural de l'Alt Pirineu i com a recurs energètic. Inclou la visita a la caverna i Central Hidroelèctrica de Tavascan. Més informació sobre les visites al 656 814 557 (Xavier Solé), o bé al 973 62 30 00 (Aj. Lladorre).
- **Visita guiada al poble de Tavascan**: el castell, el pont medieval, l'església i els camins transfronterers. Telèfon de contacte: 656 814 557 (Xavier Solé).
- Visita guiada a la **piscifactoria de Tavascan**, especialitzada en la cria i producció local de la truita de riu. S'ofereix la possibilitat de pescar les pròpies truites i dur-les a casa. Ideal per famílies. Més informació al 973 62 30 47 o 675 90 65 18.

Allotjaments

Guia

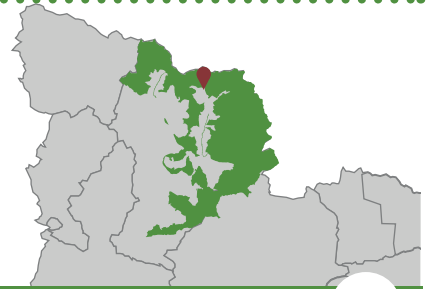
DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

La Vall de Tavascan

Tots els elements del paisatge d'alta muntanya en una gran vall.

Inici: Bordes de Graus o Refugi Pleta del Prat

Fitxa PNAP

6

Capçalera de la vall de Tavascan des del mirador del Corbiu

Què hi trobareu

Estanys accessibles, com el del Port de Tavascan i el de Mascarida, i d'altres enclavats en entorns d'espectacular bellesa, com el de Mariola, Flamiseilla i els de la Gallina us esperen a la capçalera de la vall de Tavascan.

A les Bordes de Graus i al refugi de la Pleta del Prat, teniu un bon punt de partida per rutes familiars o de llarga durada, des d'on gaudir de l'alta muntanya en estat pur; boscos feréstecs, pastures alpines i grans ascensions. Deixeu-vos captivar per indrets encisadors com les bordes de Noarre. I a l'hivern, l'estació hivernal de Tavascan us ofereix un ampli domini on gaudir de la neu al Parc, practicant esquí alpí i l'esquí nòrdic, les raquetes de neu o l'esquí de muntanya pels més agosarats.

Com arribar

P i i

L'estany del Port

Bordes de Noarre.

Mirador del Corbiu (Pleta del Prat)

Estany i Pic de Mariola en primavera.

A tenir en compte

• La visita a la vall de Tavascan és recomanable tot l'any, però és preferible cenyir-se a la seguretat de l'entorn de la Pleta del Prat pel període hivernal.

• També hi ha disponible en aquesta zona el servei guiatge professional de pesca amb mosca de la truita de riu autòctona. Més informació a www.marcfly.com.

Els atractius principals

• **El Port de Tavascan** és una de les connexions naturals amb l'Ariège més assequibles, i permet gaudir dels elements paisatgístics característics de l'alta muntanya: estanyos com el del Port i Mariola; gençanes, nerets i altres vistoses flors; isards i grans rapinyaires; i cims que freguen els 3.000 m. La ruta fins el coll forma part de la travessa Muntanyes de Llibertat, i fou testimoni de l'evasió i exili de persones durant el segle XX.

• **Caminar per la profunda vall de Noarre** permet descobrir la gestió ramadera i la vida a les bordes, salts d'aigua com la cascada de Noarre, i una gran varietat de boscos de bedoll, avet i pi negre, refugi d'espècies amenaçades com l'ós bru, i on gaudir dels colors de tardor i els bolets en èpoques favorables.

• **L'Estació d'Alta Muntanya de Tavascan** acosta el Parc als visitants durant l'hivern, quan molts racons esdevenen poc recomanables per l'elevat risc d'allaus. Hi podreu practicar amb seguretat esquí nòrdic i de muntanya, i també raquetes de neu, amb l'opció d'assolir cims de baixa dificultat com la Coma del Forn.

• Bona part d'aquest patrimoni es pot admirar des del **mirador del Corbiu** (Pleta del Prat), després d'una curta passejada. Fins i tot a l'hivern, és possible arribar amb les màquines de l'estació si la vostra mobilitat és reduïda.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc. O bé, l'apartat divulgació i interpretació del visiteu-nos al web www.parcspnaturaals.gencat.cat/ca/alt-pirineu

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Nord del Parc al 609 357 926

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de la Vall de Cardós, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

D Noarre

Inici/final : Bordes de Graus
Dificultat : baixa
Durada : 1h 50'
Desnivell : 310 m
Recorregut: 5,3 km

G Itinerari de Mascarida

Inici/final : Refugi Pleta del Prat
Dificultat : mitjana
Durada : 2h 55'
Desnivell : 600 m
Recorregut: 5,6 km

M Port de Tavascan

Inici/final : Bordes de Graus
Dificultat : alta
Durada : 5h 30'
Desnivell : 910 m
Recorregut: 15,5 km
Aquest itinerari passa per l'estany del Port i una variant permet arribar fins a l'estany de Mariola.

N Estanyos de la Gallina

Inici/final : Bordes de Graus
Dificultat : alta
Desnivell : 1.185 m
Recorregut: 21,3 km

En vehicle

Accés amb vehicle tot terreny a l'aparcament de la Font de la Costa, des d'on es pot arribar a l'estany del Port en 45 minuts a peu.

Equipaments

• Cartellera interpretativa, punt d'inici d'itineraris i **àrea d'esbarjo al Pont de la Bolle** (a peu de carretera entre Tavascan i la Pleta del Prat).

• **Mirador del Corbiu**, equipat amb un plafó panoràmic i un banc i amb possibilitat de segellar el vostre passaport d'Explora el Parc.

• **Estació d'Alta Muntanya de Tavascan**:

• **Refugi de la Pleta del Prat** guardat tot l'any, www.tavascan.net
• **Estació d'esquí alpí, nòrdic i circuit de raquetes de neu**, amb adaptacions per persones amb discapacitat motriu i sensorial.

• **Refugi lliure del Mont-roig**. A l'esquerra del desguàs de l'estany inferior de la Gallina. Possibles ascensions al Mont-roig i el Ventolau. 18 places. www.feec.cat

A més a més...

• **Centre d'Interpretació de l'Aigua de Tavascan**. El patrimoni industrial de la caverna i la Central Hidroelèctrica de Tavascan. Més informació sobre les visites al 656 814 557 (Xavier Solé), o bé al 973 62 30 00 (Aj. Lladorre).

• **Visita guiada al poble de Tavascan**: el castell, el pont medieval, l'església i els camins transfronterers. Telèfon de contacte: 656 814 557 (Xavier Solé).

• **Visita guiada a la piscifactoria de Tavascan**, especialitzada en la cria i producció local de la truita de riu. S'ofereix la possibilitat de pescar les pròpies truites i emportar-se-les a casa. Ideal per famílies. Més informació a 973623047 o 675906518

Allotjaments

Guia

Fem Parc
Desenvolupament Sostenible dels
Parcs Naturals de Catalunya

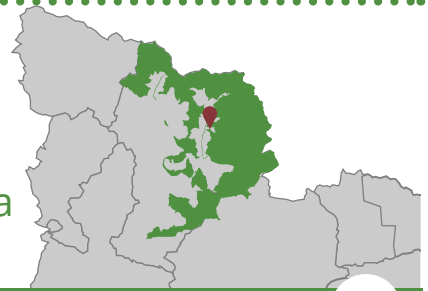
www.femparc.cat

Les valls d'Estaon i Esterri de Cardós

Vaques, eqües, ovelles... soroll d'esquelles, olor d'herba tallada... equilibri entre la natura, la cultura i l'home

Inici: Ginestarre, Estaon, Esterri de Cardós o Ribera de Cardós

Fitxa PNAP

7

Vall d'Esterri de Cardós

Què hi trobareu

Les valls d'Estaon i d'Esterri de Cardós, són dos espais tranquils plens d'encant i d'essència palleasa. Aquestes dues valls les uneix la importància de la ramaderia com a modeladora del seu paisatge. El Vallat (la vall d'Estaon) i la Vall d'Esterri (de Cardós), són dues petites valls que surten a banda i banda del centre de la Vall de Cardós, estan plenes de vida, amb quatre pobles una i tres l'altra.

En elles descobrireu el dia a dia dels aprofitaments ramaders que des de fa centenars d'anys venen fent-se a aquest país encisador; aviar el bestiar, dallar, esquel·lar, fer herba....Els prats de dall de la Vall d'Esterri i les construccions ramaderes de la Vall de Cardós no us deixaran indiferents.

És difícil trobar més integració entre els pobles i el seu paisatge, Ginestarre o Estaon són una mostra viva d'aquesta simbiosi. És extraordinari veure el paisatge d'alta muntanya treballat durant anys per l'home fet que els hi aporta un valor cultural, paisatgístic i natural que no us podeu perdre!

Com arribar

P i i

Borda de Llosaus

Bordes de Nibrós

Mirador de la Gorja de Lladrós

Pont medieval de Cassibrós

A tenir en compte

- Tots els pobles són accessibles amb vehicle tipus turisme. Per la pista d'accés al Pla de Nègua cal vehicle tot-terreny, i si no en disposeu, existeix la possibilitat de contractar un servei de taxi.
- Aproveiteu la tardor i l'hivern per a descobrir el bestiar que pastura pels prats que estan al voltant dels pobles.

Els atractius principals

- **Important activitat ramadera tradicional** que omplen la vall i que ens permet poder observar les diferents races domèstiques que pasturen els prats, vaca bruna, ovella aranesa i cavall pirinenc català. Els nombrosos prats de dall a l'estiu presenten una gran diversitat de flors i papallones.
- El **Pla de Nequa**. Tradicional punt de trobada de les bruixes de la Vall de Cardós i Vall Ferrera per fer els seus aquelarres. Un bell i singular indret amb una gran panoràmica de les muntanyes i boscos de l'entorn, ideal per passejar en família. Accessible amb tot-terreny o en BTT.
- La **geomorfologia glacial**. El gel i l'aigua van modelar aquestes valls fins al relleu actual, deixant rastres del pas de les glaceres a través dels blocs erràtics.
- Els espectaculars boscos de l'**avetosa de la Selva d'Anàs** o el **bedollar de la Mata d'Arrós i Esterri de Cardós**. Així com arbres singulars com el clop del Cardaire o l'alzina de Bonestarre.
- Els nuclis de bordes de la vall d'Estaon: **Les bordes de Nibrós, Perafita, Clavillats i Cardedo**, testimonis d'un passat i present ramader i que servien per a guardar l'herba i tancar el bestiar. A la **borda de Llosaus**, a la vall d'Esterri de Cardós, descobrireu com eren les antigues bordes amb coberta de palla, avui ja testimoni d'un passat.
- Importants vestigis de la guerra civil i la post-guerra fan de la Vall de Cardós un indret especial per entendre i conèixer a fons aquest drama humà. El **Centre d'interpretació: Front, exili, evasió i búnquers**, a Ribera de Cardós, juntament amb els itineraris del Memorial Democràtic que recorren la vall, tenen aquest objectiu.
- **Esglésies i ermites romàniques de gran valor**, amb espectaculars campanars com la de Ribera de Cardós, i reproduccions de pintures murals romàniques a les d'Esterri de Cardós i Ginestarre.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc. O bé, l'apartat divulgació i interpretació del visiteu-nos al web www.parcsnaturals.gencat.cat/ca/alt-pirineu

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Nord del Parc al 609 357 926

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de la Vall de Cardós, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

- A Borda de Llosaus**
(L'única borda amb coberta vegetal de palla)

Inici/final : Ginestarre
Durada : 1h 25'
Desnivell : 260 m
Recorregut: 4 km

- B Mirador del Cap de la Roca**

Inici/final : Esterri de Cardós
Durada : 45'
Desnivell : 40 m
Recorregut: 2,9 km

- H Bordes de Nibrós i Perafita**

Inici/final : Estaon
Durada : 3h 5'
Desnivell : 455 m
Recorregut: 10 km

- F Ponts medievals**

Inici/final : Ribera de Cardós / Lladorre
Durada : 2h 30'
Desnivell : 255 m
Recorregut: 9,9 km

En BTT

- P Pla de Nequa**

Inici/final : Ainet de Cardós
Desnivell : 1.040 m
Recorregut: 26,7 km

En vehicle

El trajecte des d'Esterri de Cardós fins a un el Pla de Nequa apte sols per vehicle tot-terreny. La pista per entrar al Pla de Nequa és d'ús restringit. Haureu de deixar el vehicle a 300 m aproximadament del pla i fer una curta passejada de 5 min a peu.

Equipaments

- Visita al **Centre d'interpretació: Front, exili, evasió i búnquers**, a Ribera de Cardós per descobrir a fons aquest conflicte de la nostra història recent. Més informació trucant al 973 62 31 22 / 973 62 32 39 * Consultar l'horari d'obertura

- **Mirador del Cap de la Roca**, amb possibilitat de segellar el vostre passaport d'Explora el Parc.

- **Mirador de les Gorges de Lladrés**. Descobriu-lo tot seguint l'itinerari dels ponts medievals, entre Arrós i Lladrés.

- **Mirador del Pui Tabaca**, de recent construcció i accessible sols a peu, permet observar una extensa panoràmica de la Vall de Cardós

- **Àrea d'esbarjo de Cassibrós**, amb 3 taules de pic-nic, una barbaocia i un aixopluc. Situada entre la carretera principal i la Noguera de Cardós

- **Àrea d'esbarjo del Pont de la Reguera**. Situada al costat est de la Noguera de Cardós, molt propera a Ribera de Cardós.

- **Àrea d'esbarjo del rentador de Ginestarre**, situat a l'inici del camí cap a Boldís Jussà

- **Àrea d'esbarjo de la serradora i la mola d'Esterri de Cardós**, a l'inici de la pista d'accés al Pla de Nègua

A més a més...

- **Taller d'artesanía tèxtil**. Ginestarre. Descobriu com es realitzen de forma tradicional els complements del vestir i la llar amb telers de baix llis. Exposició viva i amb espai de botiga <http://artesianiatextilginestarre.blogspot.com>

- Per als mes caminadors podeu participar o reseguir el traçat de la **Marxa de la Vall de Cardós, Romànic a la Claror** de 41km, tot passant pels 18 pobles de la Vall de Cardós, reseguint els camins històrics de ferradura.

Allotjaments

Guia

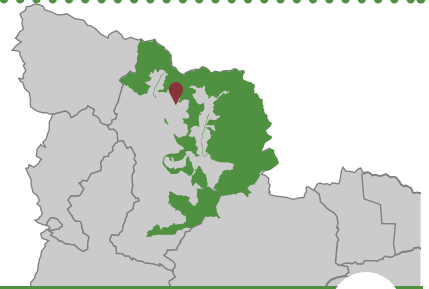
DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

La vall d'Unarre

Pobles tranquils, màgics, amb essència d'alta muntanya, un paradís per descobrir

Inici: Cerbi

Fitxa PNAP

8

Què hi trobareu

La desconeguda i tranquil·la vall d'Unarre és un d'aquells llocs que cal dedicar temps a descobrir. Una vall amb la més pura essència pirinenca. On tastareu i descobrireu que són els Pirineus.

Pobles petits amb encant que conviden a passejar. Pobles envoltats d'esquerpes muntanyes que revelen la duresa del paisatge. Bordes, esglésies i altres construccions ramaderes donen vida al seu entorn.

Allí trobareu també l'essència ramadera en el poble de Gavàs i la seva formatgeria, i podreu gaudir de la màgia de l'aigua en els nombrosos estanys d'origen glacial com la Gola, Calberante i els Tres Estanys .

És també un punt de partida per assolir algun dels cims més alts i poder descobrir el Parc a vol d'ocell.

Com arribar

P i i

Cascada de la Gola

Estany de la Gola a l'estiu

Cascada Sartari

Refugi de la Gola

A tenir en compte

- Aproveu l'estiu per a poder fer el cim del Ventolau o el Mont-roig. I si sou agosarats es poden fer ascensions hivernals amb raquetes o esquís, però cal ser molt previsor amb el risc d'allaus.
- La pista d'accés al Pla de Sartari i estany de la Gola es sols apte per vehicles tot terreny. Podeu optar per fer contractar un taxi o bé començar l'excursió a peu des de l'aparcament de Cerbi.

Els atractius principals

- **La geomorfologia glacial.** El gel i l'aigua van modelar aquesta vall fins al relleu actual, creant una gran munió de bells estanys d'aigües cristal·lines entre els que destaquen els estanys de la Gola (el més gran), Calberante, Buixasse, Tres Estanys i Ventolau. Per sobre d'ells destaquen elevats cims com el Mont-roig (2.846 m) i el pic de Ventolau (2.851 m)
- **El Pla de Sartari.** Proper a l'aparcament de Sartari, una passejada us durà a un dels llocs més espectaculars de la zona, un extens pla d'aigües sinuoses rodejat de vessants inclinats, d'on cauen dos precioses cascades d'aigua, les de Sartari i la Gola.
- **Les bordes d'Aurós** testimonis d'un passat i present ramader i que servien per a guardar l'herba i tancar el bestiar.
- **Esglésies i ermites romàniques** i patrimoni històric molt present a la zona i que li aporten els seus trets característics, on destaca l'ermita de Sant Beado i l'església romànica de Sant Pere d'Aurós.
- **Pobles d'alta muntanya com Cerbi, Gavàs i Unarre,** molt ben conservats, donen una gran pau a qui els visita. Gavàs a més disposa d'una formatgeria artesana amb possibilitat de fer-hi visites guiades.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu a l'apartat de divulgació i interpretació del web del Parc.

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Nord del Parc al 609 357 926

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de les Valls d'Àneu, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i els establiments de la zona. Podeu descarregar-vos-el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

C Itinerari de Sant Beado

Inici/final : Aparcament de Cerbi
Durada : 2h 30'
Desnivell : 410 m
Recorregut: 7,8 km

R Ruta per la Vall d'Unarre

Inici/final : Unarre
Durada : 2h
Desnivell : 200 m
Recorregut: 4 km

E Estany de la Gola i Tres estanys

Inici/final : Aparcament de Sartari
Durada : 3h 05'
Desnivell : 600 m
Recorregut: 8,3 km

H Itinerari de Serra Mitjana

Inici/final : Aparcament de Cerbi
Durada : 6h
Desnivell : 1.055 m
Recorregut: 17,7 km

En BTT

Q Ruta dels Isards

Inici/final : Unarre
Durada : 45 min
Desnivell : 260m
Recorregut: 7,8 km

En vehicle

Si us desvieu en el poble d'Unarre cap a Llavorre, trobareu una pista forestal sols aptes per vehicles tot-terreny que us conduirà fins a Campirme, les exten-

ses pastures de la capçalera de la vall d'Estaon, des d'on un suau itinerari us podeu arribar als estanys de Soliguera.

Equipaments

- **Mirador de Burgo** – Mirador situat al costat de la carretera entre Unarre i Burgo. Equipat amb un banc i una taula de picnic, des d'ell s'observa una gran panoràmica de la Vall d'Unarre i les Valls d'Àneu.
- **Àrea d'esbarjo de les Bordes d'Aurós**– Situada al costat de la presa que recull les aigües del riu de la Gola, està equipada amb diverses taules de pedra.
- **Refugi lliure de la Gola** – Situat a 170 m de l'estany de la Gola, a 2.231 m d'altitud. Amb una tarima de fusta que hi caben 10 places i equipat amb taula i llar de foc. Lloc idoni des d'on realitzar excursions als cims més elevats d'aquesta vall.
- **Formatgeria de Gavàs.** Elabora el formatge "la Roseta de Gavàs", un formatge de llet crua de cabra procedent de cabres de la mateixa explotació., i també formatge tupí. A l'estiu s'ofereixen visites guiades des de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, que inclou la possibilitat de comprar el mateix formatge i gaudir d'una exposició de pintura. Més informació a tel. 973 62 64 36 www.ecomuseu.com.

A més a més...

- Des del poble de Llavorre podeu visitar l'ermita de Sant Roc, a 30 minuts a peu. Des d'ella s'observa una panoràmica excepcional de la Mollera d'Esclarre

Allotjaments

Guia

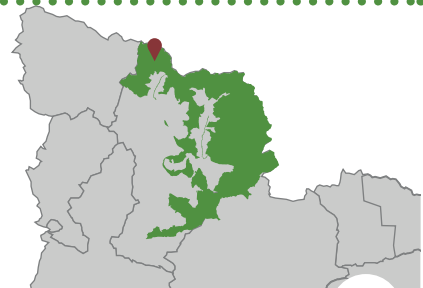
DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

Vall de Bonabé

País de fallaires, de boscos centenaris i de prats interminables... la llar de l'ós bru dels Pirineus!

Inici: Isil, Alòs d'Isil o Refugi del Fornet

Fitxa PNAP

9

Vall de Bonabé i al fons el port de Salau i el pic de Gel

Què hi trobareu

La Vall de Bonabé és la màxima expressió de l'alta muntanya pirinenca. L'excel·lent estat de conservació dels paisatges que envolten els pobles d'Àrreu, Isil, i Alòs d'Isil i la zona de Bonabé, juntament amb la tranquil·litat i la gran diversitat geològica, florística i faunista present, i la gran maduresa dels seus boscos fan d'aquest entorn un dels millors llocs dels Pirineus per gaudir de la natura més salvatge.

L'ós bru ho sap, i és per això que ha escollit aquest sector del Parc Natural de l'Alt Pirineu com la seva llar principal on establir-se i reproduir-se, dècades després de la seva quasi extinció als Pirineus. La Casa de l'Os Bru dels Pirineus a Isil esdevé l'espai idoni per descobrir en família els seus secrets i sentir-lo més aprop.

Som també al país del foc màgic i ancestral de les falles. Tot un patrimoni immaterial per descobrir als pobles d'Isil i Alòs d'Isil. El romànic i el patrimoni històric vinculat a l'ús de la fusta completaran una de les experiències que difícilment oblidareu.

Com arribar

P i i

Sant Joan d'Isil

Refugi del Fornet

Aplec al Port de Salau

Casa de l' Os Bru dels Pirineus

A tenir en compte

- Els mesos d'hivern la pista forestal del Refugi del Fornet fins a Montgarri roman tancada a l'accés motoritzat del 31 de novembre fins el 1 de maig degut a l'elevat risc d'allaus de neu i les plaques de gel.
- Descobrir l'habitat de l'ós bru i els seus rastres sols és possible amb una visita guiada. Podeu reservar el vostre guia a la Casa de l'Os Bru dels Pirineus a Isil.

Els atractius principals

- **L'ós bru** és l'animal més emblemàtic d'aquestes contrades, el rei dels Pirineus. Descobriu els seus secrets a través de la Casa de l'Os Bru dels Pirineus a Isil. Un centre d'interpretació preparat per a tot tipus de públic, especialment el familiar.
- **Un espai idoni per realitzar l'ecoturisme**, on a banda de l'ós bru, cal destacar la brama del cèrvol, els boscos madurs i la flora singular de l'alta muntanya calcària. Un patrimoni que podeu descobrir mitjançant la contractació d'un guia-interpretador del Parc.
- **Caminar per la xarxa de senders** senyalitzats us ajudaran a descobrir uns paisatges excepcionals com l'estany d'Airoto, l'enigmàtica vall d'Arreu i els ports de muntanya transfronterers, a través dels quals molts perseguits durant les guerres dels segle XX van retrobar la llibertat. Des dels refugis guardats del Fornet i Alòs podreu organitzar les vostres excursions.
- **Les falles d'Isil**, declarades Festa d'Interès Nacional, esdevenen un patrimoni immaterial que es remunta en la nit dels temps. Les podeu descobrir en una sala de la Casa de l'Os Bru o directament per la nit de Sant Joan.
- **El romànic** de Sant Joan d'Isil, Alòs d'Isil, Mare de Déu de les Neus, els ponts medievals d'Arreu i Alòs, i les serradores d'Alòs i la Matussiere complementen la vostra visita amb un patrimoni cultural excepcional.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc. O bé, l'apartat divulgació i interpretació del visiteu-nos al web www.parcspnaturaals.gencat.cat/ca/alt-pirineu.

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Nord del Parc al 609 357 926.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de les Valls d'Àneu, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

Tot seguit, us facilitem les dades dels itineraris recomanats

D Volta d'Arreu

Volta d'Arreu
Inici/final : Borén
Durada : 1h 15'
Desnivell : 230 m
Recorregut: 3,5 km

M Ruta de l'Os Bru

Ruta de l'Os Bru
Inici/final : Isil
Durada : 50'
Desnivell : 150 m
Recorregut: 2,4 km

G Itinerari del Port de Salau

Itinerari del Port de Salau
Inici/final : Refugi del Fornet
Durada : 3h 40'
Desnivell : 715 m
Recorregut: 8,4 km

J Itinerari del Port d'Aulà

Itinerari del Port d'Aulà
Inici/final : Aparcament de Perosa
Durada : 3h 55'
Desnivell : 800 m
Recorregut: 8,7 km

En BTT

L Bonabé

Bonabé
Inici/final : Alòs d'Isil
Desnivell : 410 m
Recorregut: 34,6 km

En vehicle

Descobriu la vall de Bonabé al complet partint d'Isil direcció al refugi del Fornet, i apartir d'aquí amb vehicle tot-terreny i realitzant parades per gaudir del paisat-

ge fins al santuari de Montgarri i el Pla de Beret a la Val d'Aran. Podeu retornar per la carretera del port de la Bonaigua fins arribar de nou al punt de partida.

Equipaments

- **Casa de l'Os Bru dels Pirineus a Isil**, un centre d'interpretació des d'on podreu conèixer aquest animal emblemàtic i organitzar les vostres visites guiades pel l'entorn natural. Tel. 973 083044. Més informació a www.fundacionosopardo.org
- **Refugi d'Alòs**. Antiga escola del poble rehabilitada com a refugi guardat amb un dormitori de 20 places i cuina d'ús lliure. 642 580 685 refugialos.wix.com/refugialos
- **Refugi del Fornet**. Refugi guardat i punt d'informació associat del Parc. Amb 3 dormitoris, un total de 28 places i servei de bar-menjador. Obert tot l'any. 618 146 705/6 www.facebook.com/refugidelfornet
- **Refugi d'Airoto**. Refugi lliure situat a 2.200 m al costat de l'estany d'Airoto. De 10 places. www.uec.cat.

A més a més...

- Al Port de Salau, al costat de les restes de l'antic telefèric de fusta de la Matussiere, el primer diumenge d'agost es realitza cada any una trobada d'agermanament festiva entre catalans i occitans, amb balls tradicionals i tast de vi pallarès i formatge occità.
- L'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, a Esterrí d'Àneu, us permetrà descobrir de forma guiada com era la vida tradicional en aquestes valls a principis del segle XX. Des de l'Ecomuseu s'organitzen també visites guiades a l'església romànica de Sant Joan d'Isil i a la serradora d'Alòs. 973 62 64 36 www.ecomuseu.com

Allotjaments

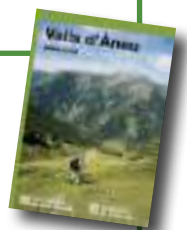

Guia

DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

La Mollera d'Escalarre

És la zona humida més important del Parc Natural de l'Alt Pirineu

Inici: Guingueta d'Àneu

Fitxa PNAP

10

Mollera d'Escalarre

Què hi trobareu

La Mollera d'Escalarre és la zona humida més important del Parc i un indret òptim pel turisme familiar. En un espai reduït, trobareu els boscos de ribera més extensos, nombroses espècies d'ocells que hi cerquen refugi, sobretot durant la migració, patrimoni històric i cultural remarcable i una important zona de pesca.

Descobriu els seus valors patrimonials singulars i la seva amable orografia, passejant per la xarxa d'itineraris, molts d'ells aptes per visitants amb mobilitat reduïda.

Com arribar

P i i

Itinerari de la Llobatera

Mirador de la Vinyeta

Monestir de Sant Pere del Burgal

Torre guaita de la Mollera

A tenir en compte

- Si voleu observar aus aquàtiques i la llúdriga es recomana fer-ho a la primera hora del dia o a la posta de sol, que és quan la fauna és més activa. No oblideu els prismàtics i la guia de fauna i flora del Parc Natural per identificar els ocells.

Els atractius principals

- **La geomorfologia de la Mollera d'Escaló:** aigua i gel han treballat durant 70.000 anys per generar el paisatge actual.
- **Els millors boscos de ribera del Parc:** frondosos, frescos i plens de vida.
- Una de les zones més importants i accessibles de Catalunya, **on poder pescar la truita de riu autòctona**, amb una zona amb mort i una altre amb modalitat sense mort.
- **Una completa xarxa d'itineraris amb nombrosos equipaments:** aguaites per l'observació d'ocells amb panells interpretatius del paisatge, la flora i la fauna, miradors panoràmics i àrees d'esbarjo.
- **Esglésies, ermites i patrimoni històric** lligat als períodes bèl·lics del segle XX.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu, a l'apartat divulgació i interpretació del web del Parc.

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Nord del Parc al 609 357 926.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de les Valls d'Àneu, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i establiments de la zona. Podeu descarregar-vos-el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

Tot seguit, us facilitem les dades dels itineraris recomanats. El punt de sortida recomanat és el poble de la Guingueta d'Àneu, on trobareu cartelleres interpretatives amb totes les dades d'interès

A Itinerari de la Llobatera

Inici/final : Pont de Poldo (la Guingueta d'Àneu)
Durada : 50'
Desnivell : 45 m
Recorregut : 1,8 km

B Volta a la Torrassa

Inici/final : Pont de Poldo (la Guingueta d'Àneu)
Durada : 20'
Desnivell : 0 m
Recorregut : 1,2 km

C Itinerari de la Mollera

Inici/final : Pont de Poldo (la Guingueta d'Àneu)
Durada : 1h 25'
Desnivell : 50 m
Recorregut : 5,75 km

D Ruta de lo Castellot

Inici/final : la Guingueta d'Àneu
Durada : 4h 45'
Desnivell : 600 m
Recorregut : 12 km

En BTT

A La Mollera

Durada : 1 h
Desnivell : 70 m
Recorregut : 12,8 km

Visita guiada

Gaudiu del romànic de Santa Maria d'Àneu o bé, de la vida en un entorn rural de principis del segle XX, visitant Casa Gassia. Més informació trucant a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu al 973 62 64 36.

www.ecomuseu.com

Equipaments

- **Àrees d'esbarjo vora el Pont de Poldo** equipades amb diverses taules de picnic.
- **Aguaites d'observació d'ocells del Pla i la Llobatera.**
- **Mirador de la Vinyeta i mirador elevat de la Mollera d'Escaló:** observació d'ocells i paisatge, panells interpretatius i possibilitat de segellar el Passaport d'Explora el Parc.

A més a més...

- Descobreix els valors patrimonials i equipaments d'Escaló:
 - Visita la vila closa medieval d'Escaló, el centre d'interpretació i l'agrobotiga. Més informació al 973 25 06 01.
 - Fes una visita guiada al monestir de Sant Pere del Burgal. Visitable al seu interior on hi ha pintures romàniques originals. mitjançant visita guiada a través de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu. Més informació al 973 62 64 36.

Allotjaments

Guia

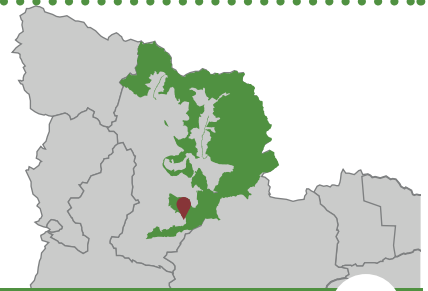
DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

La vall de Siarb

La vall de les terres roies, els búnquers i els poblats medieval

Inici: Llagunes o refugi Comes de Rubió

Fitxa PNAP

11

Vall de Siarb i Llagunes

Què hi trobareu

L'impressionant mirador natural de la Torreta de l'Orri presideix la Vall de Siarb, una vall amb extensos boscos de pi negre i pi roig i racons tan singulars com les Comes de Rubió. Les terres roies o vermelles que trobem al Cantó junt amb el verd dels prats ofereixen un bell contrast cromàtic que es multiplica a la tardor. Les cases rogenques de Rubió i Llagunes són un exemple de l'ús dels materials de la zona per a construcció i aporten una personalitat pròpia a aquests petits pobles plens d'encant.

L'història d'aquestes contrades es fa palesa en nuclis com Vilamur, vila closa, capital d'un antic vescomtat, amb un casc antic medieval ple de detalls. Però el màxim exponent del passat d'aquesta vall el trobem a Santa Creu de Llagunes, unes magnífiques restes d'un despoblat medieval amb més de tres mil anys d'història.

Com arribar

P i i

Despoblat de Santa Creu de Llagunes

Torreta de l'Orri

Refugi de les Comes de Rubió

Tornafort

A tenir en compte

- Existeix una proposta de Geocaching als voltants de Llagunes que permet gaudir del paisatge de la vall.
- El darrer diumenge de maig es celebra la Marxa Popular Vall de Siarb.
- Una molt bona època per gaudir de l'entorn de la Vall de Siarb és la tardor ja que els colors l'omplen de contrastos.
- Al port del Cantó s'hi poden observar tot sovint grans rapinyaires volant. Amb ajut d'uns prismàtics s'hi poden arribar a identificar les quatre espècies de voltors del continent europeu: El trençalòs, el voltor comú, el voltor negre i l'aufrany.

Els atractius principals

- Tot i l'altitud modesta de la **Torreta de l'Orri** (o Pic de l'Orri), amb 2.439 metres, és un mirador natural de primer ordre amb impressionants vistes sobre el Pirineu català.
- **Els boscos subalpins de pi negre i pi roig** d'aquesta vall alberguen una fauna rica i variada amb espècies com el cérvol, el cabirol i el mític gall fer.
- **Geologia del Cantó**: les terres roies que veiem al Cantó són conglomerats de gresos, argiles o llims d'origen fluvial, fruit de l'erosió de l'antiga serralada Herciniana. Una altra particularitat geològica d'aquesta zona és el pla d'encavalcament de la Serra de Freixa on els materials calcaris es poden veure sobre els materials vermells del Triàsic, més antics, que guarden vestigis dels primers rèptils que van poblar la Terra.
- **Els petits nuclis habitats** de Vilamur, Llagunes, Tornafort i Rubió mereixen una visita per les seves singularitats històriques d'origen medieval i per l'extraordinari paisatge que els envolta. A més, Rubió, a 1.687 metres d'altitud, és el poble més alt de Catalunya.
- **Les Comes de Rubió**: Un entorn cautivador de prats subalpins i rierols de muntanya, rodejat d'un extens bosc de pi negre. Al bell mig s'hi troba el refugi guardat de les Comes de Rubió, un espai ideal per gaudir de la natura en família.
- **Santa Creu de Llagunes**: Amb mil anys d'història, les restes d'aquest recinte fortificat datat l'any 1.500 ac ens permeten entendre com hi vivien els seus pobladors des de l'època dels ibers fins a l'edat mitjana. És "l'Empuries" del Parc Natural de l'Alt Pirineu i sols es visitable amb guia.
- **Búnquers de Vilamur**: Búnquers i nius de metralladores del bàndol nacional del front del Pallars, durant la Guerra Civil Espanyola. Un dels millors exemples visitables d'aquesta guerra als Pirineus.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actu a l'apartat de divulgació i interpretació del web del Parc.

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Sud del Parc al 646 18 43 87.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial de la vall Ferrera, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i els establiments de la zona. Podeu descarregar-vos el mapa de "Massís de l'Orri" seleccionant el següent codi QR,

Opcions de la visita

Dificultat: ● baixa, ● moderada, ● alta

A peu

B Volta a les Comes de Rubió

Inici/final : Refugi de les Comes de Rubió

Durada : 1 h 10'

Desnivell : 125 m

Recorregut: 4,2 Km

C Itinerari dels Canemassos

Inici/final : Llagunes

Durada : 40'

Desnivell : 45 m

Recorregut: 2,7 Km

N Camí la Serra de Freixa

Inici/final : Llagunes

Durada : 2 h 40'

Desnivell : 475 m

Recorregut: 7 Km

■ Travessa Pas de Gegant

Inici/final : Sort - Comes de Rubió - Sort

Durada : 2 dies

Desnivell : 1.600 m

Recorregut: 44 Km

www.refugicomederubio.com/portal/pas_de_gegant

En BTT

R Volta al Pic de l'Orri

Inici/final : Vilamur

Desnivell : 870 m

Recorregut: 40 Km

Amb vehicle 4x4

Apropar-se a les Comes de Rubió en vehicle tot-terreny des del poble de

Rubió, per gaudir d'aquest entorn màgic. Amb possibilitat d'arribar-se fins a Prat Muntaner, Torreta de l'Orri o Sant Joan de l'Erm.

Equipaments

• **Mirador de la Torreta de l'Orri**, actualment equipat amb 2 taules interpretatives des d'on s'observa una gran panoràmica de les muntanyes del Parc Natural de l'Alt Pirineu i espais naturals propers. Accessible des de:

- **Comes de Rubió**, en vehicle 4x4, en BTT o a peu seguint la pista o per la Basseta.

- **Port-Ainé**, en vehicle 4x4, en BTT per la pista, en telecadira a l'hivern o bé a peu seguint l'itinerari senyalitzat.

• **Refugi guardat i àrea d'esbarjo de les Comes de Rubió**, accessible amb 4x4 per pista. Des del refugi es fan menjars de muntanya i s'organitza la travessa Pas de Gegant. www.refugicomederubio.com

• **Refugi guardat de la Vall de Siarb i museu del Despoblat de Santa Creu de Llagunes**, amb exposició de les restes arqueològiques trobades durant l'excavació del despoblat. Des del refugi s'organitzen sortides temàtiques i tallers. www.balmesblancs.com

• **Sala cultural Tornafort**, des d'on sovint a l'estiu s'hi organitzen exposicions www.tornafort.cat

• **Àrea d'esbarjo i mirador de Rubió**, accessible des de la N-260.

• **Àrea d'esbarjo de la Font dels Fornicons**, accessible a peu des de Llagunes.

• **Àrea d'esbarjo del Port del Cantó**, al costat de la N-260.

Allotjaments

Guia

DESENVOLUPAMENT
I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

Arboló i Gerri de la Sal

Les valls del sud del Parc, un pont entre el Prepirineu i l'alta muntanya pirinenca

Inici: Baro, Tornafort, Arcalís, Sort i Pont d'Arboló

Fitxa PNAP

12

Què hi trobareu

La zona sud del Parc Natural seguint la Noguera Pallaresa, entre Gerri de la Sal i Sort, és un dels indrets més desconeguts del Parc Natural i alberga una riquesa excepcional per la seva particularitat de ser un espai que fa de pont entre els hàbitats submediterranis més propis del Prepirineu i els de l'alta muntanya pirinenca. Roures, alzines i pinasses deixen pas als boscos de pi roig i es comença a percebre l'imminent Alt Pirineu.

El santuari romànic d'Arboló, situat sobre un espadat de roca a la riba esquerra de la Noguera Pallaresa, marca l'extrem meridional del Parc Natural i és un dels símbols espirituals més importants del Pallars, ja que la Mare de Déu és la patrona de la comarca. Prop d'aquí, a Gerri de la Sal, hi trobem un altre símbol espiritual i de gran poder a nivell històric, el monestir romànic de Santa Maria de Gerri de la Sal, al que s'accedeix des d'un magnífic pont medieval. També hi ha les salines, un patrimoni geològic i cultural únic als Pirineus

Com arribar

P i i

Camí d'Arboló

Monestir de Gerri de la Sal

Museu d'Arboló

Santuari d'Arboló

A tenir en compte

- Els dies de més cru hivern, quan la major part del Parc està nevada i bastant inaccessible, aquesta zona esdevé la més idònia per visitar en família sense necessitat de xafar neu. Les cobertes de teula en comptes de llosa dels pobles d'aquest entorn així ho demostra.
- El primer diumenge de maig té lloc el concorregut aplec popular de la Mare de Déu d'Arboló, amb 3 misses i cant dels goigs a la plaça que hi ha davant del Santuari.

Els atractius principals

• **La gran biodiversitat** que omple aquesta zona, amb un important contrast de vegetació entre boscos de pi negre al capdamunt del bosc de Tornafort i Arcalís, a les pinedes de pinassa i carrascars del fons de vall i l'extens bosc de ribera al llarg de la Noguera Pallaresa

• **País de voltors.** Els espadats de roca d'aquesta zona, com la Roca del Lladre, estan plens de nius d'aquest carronyaire i és molt fàcil veure'ls volar.

• **Terra de Santuaris.** El santuari romànic d'Arboló, el monestir de Santa Maria de Gerri i les ermites de Serenyà i el Soler omplen aquesta terra d'un gran contingut espiritual, històric i artístic. Arboló és un dels santuaris més estimats per la gent del territori, és la patrona dels pallaresos i un dels espais espirituals més importants del Parc. Situada en un magnífic mirador natural sobre la Noguera Pallaresa, només s'hi pot accedir a peu. Santa Maria i el seu pont medieval són un conjunt arquitectònic de primer ordre i una visita obligada.

• **Les salines de Gerri de la Sal.** El nom de Gerri de la Sal evidencia el recurs en què s'ha basat la vida econòmica d'aquest indret, i què també ha donat la característica fisonomia al poble. L'existència d'una font d'aigua rica amb sals, mitjançant l'evaporació, permet obtenir aquest important i escàs recurs, que ha donat riquesa durant segles a aquest poble i el seu monestir fins ben entrada la modernitat. Es realitzen interessants visites a les salines i magatzem o Alfolí de la sal, on podreu descobrir el laboriós procés que permet aconseguir una sal d'alt valor culinari.

• **Singularitats geològiques:** Arboló està situat al front del mantell geològic de les Nogueres, uns afloraments geològics excepcionals que permeten interpretar la formació dels Pirineus a través del seu mirador panoràmic.

Serveis per la visita

Visites guiades

Consulteu la nostra agenda d'activitats i els guies acreditats en actiu a l'apartat de divulgació i interpretació del web del Parc.

Taxis

Consulteu el servei de taxis de la zona Sud del Parc al 646 18 43 87.

Allotjaments i establiments turístics

Al mapa guia sectorial del Massís de l'Orri, trobareu tota la informació sobre els allotjaments i els establiments de la zona. Podeu descarregar-vos-el seleccionant el següent codi QR.

Opcions de la visita

A peu

Tot seguit, us facilitem les dades dels itineraris recomanats

E Ruta dels Santuaris

Inici : Baro *Final*: Gerri de la Sal
Durada : 1h 10'
Desnivell : -150m
Recorregut: 5,4 km

D Volta a Tornafort

Inici/final : Tornafort
Durada : 45'
Desnivell : 135m
Recorregut: 2,3 km

J El castell d'Arcalís

Inici/final : Arcalís
Durada : 1h 15'
Desnivell : 245 m
Recorregut: 2,5 km

O Per Tornafort i Malmercat

Inici/final : Sort
Durada : 5h 30'
Desnivell : 865 m
Recorregut: 17,7 km

En BTT

Q Les Vernedes de Sort

Inici/final : Sort
Desnivell : 50 m
Recorregut: 5,7 km

Ruta dels Santuaris

Inici/final : Aparcament del Pont d'Arboló
Desnivell : 650 m
Recorregut: 17,9 km

Allotjaments

Guia

En vehicle

Un passeig en cotxe fins el Pla de Corts, us permetrà conèixer pobles amb encant com Peramea, o descobrir el magnífic estany de Montcortès, un estany d'origen càrstic d'increïble bellesa i on hi podreu accedir fàcilment.

Equipaments

• **Àrea d'esbarjo, mirador i museu del Santuari d'Arboló** – Al davant del santuari, accessible a peu en 10 minuts, hi ha una gran taula de pedra on poder menjar reposadament. Un plafó panoràmic permet interpretar geològicament l'entorn proper. A la casa de l'Ermità, un petit museu del Santuari us espera (obert només durant els dies de missa)

• **Àrea d'esbarjo i mirador de l'ermita del Soler** – Davant d'aquesta ermita d'origen romànic i accessible amb una curta passejada a peu, hi ha una àrea amb 3 taules de pedra i un mirador panoràmic sobre la vall de Siarb. A l'aparcament on es deixen els vehicles, a l'altre costat del riu també hi ha un parell de taules de picnic.

• **Àrea d'interpretació de rapinyaires del barranc d'Enseu** – Situat vora el poble de Gerri de la Sal, accessible amb una curta passejada, en una part dels antics viviers forestals, hi ha un petit espai amb reproduccions a escala real d'aus rapinyaires del Parc.

• **Museu de Gerri de la Sal.** Aquest museu, l'Alfolí, explica la indústria salinera de Gerri que va iniciar-se el segle IX. Hi descobrireu la feina que es feia en el magatzem, la feina del salí i una petita part de la memòria oral dels antics saliners explicant les vivències amb aquesta feina. Inclou la visita guiada a les salines i a la font d'aigua salada, coneguda com Mina Ofita. Més informació trucant al 973 66 20 40 (Ajuntament). consorcigerri@gmail.com ajuntament@baixpallars.ddl.net

A més a més...

A poca distància en cotxe es troba la Reserva Natural del Congost de Collegats.

DESENVOLUPAMENT I ESPAIS NATURALS

WWW.LEADERNATURA.CAT

